

Republik Maluku Selatan

In handen van
Dr.J.Borrell Fontelles
Hoge Vertegenwoordiger van
Buitenlands beleid en veiligheid van de EU
Vice-voorzitter van de Europese Commissie
Rue de la Loi 100
1049 Brussel
België

Amsterdam, 17 augustus 2021

Betreft: Rappel aanzegging werking CEPA verdrag EU/Indonesië
 niet van toepassing op bezet territorium van de
 Republiek der Zuid-Molukken
 Schending mensenrechten in de Zuid-Molukken

Excellentie,

Op 24 april 2021 heeft de regering in ballingschap van de Republiek der Zuid-Molukken (RMS) een schrijven gericht aan de heer Vincent Piket EU-ambassadeur in Indonesië en Brunei Darussalam. Een afschrift van dit schrijven doen wij u bijgaand toekomen.

Wij verwijzen u korthedshalve naar de inhoud van onze brief van 24 april 2021. Wij gaan er van uit, dat u kennis heeft genomen van ons standpunt inzake de onderhandelingen tussen de EU de Republiek Indonesië betreffende het tot stand komen van het zogenaamde CEPA verdrag. In het bijzonder aangaande de werking van het verdrag inzake het door Indonesië bezet territorium van de Republiek der Zuid-Molukken.

Na ons schrijven van 24 april 2021 heeft u van 1 juni tot 4 juni 2021 een bezoek gebracht aan Jakarta (Indonesië). Aldaar heeft u o.a. gesproken met de Indonesische President Jokowi Widodo en de minister van Buitenlandse Zaken mevrouw Retno Marsudi.

Uit de door u uitgegeven verklaring maken wij op, dat u het tot stand komen van het CEPA-verdrag tussen de EU en de Republiek Indonesië van groot belang acht. Dit ondanks het feit dat op grote schaal decennialang schendingen van de mensenrechten in de Zuid-Molukken, West-Papua en Aceh plaatsvinden. Ook de voortzetting van de palmolie-productie door Indonesië ten koste van de inheemse bevolking schijnt -vooralsnog- geen obstakel te hoeven vormen voor het tot stand komen van het CEPA-verdrag¹.

Wij benadrukken, dat bij het tot stand komen van het CEPA-verdrag niet voorbij kan worden gegaan aan de in ons schrijven van 24 april 2021 -alsmede in het onderhavige schrijven- genoemde bezwaren.

Wij herhalen hierbij samengevat het volgende:

CEPA-verdrag in strijd met soevereiniteit van de Republiek der Zuid-Molukken

De republiek der Zuid-Molukken is op 25 april 1950 ontstaan en -na jarenlang gewapend verzet- door de op 17 augustus 1950 tot stand gekomen Republiek Indonesië geannexeerd.

De bezetting van de Republiek der Zuid-Molukken is in strijd met artikel 2 lid 4 van het VN-Handvest tot stand gekomen. De bezetting van het gebied van de Republiek der Zuid-Molukken is dan ook in strijd met het internationaal recht te achten. Het recht op zelfbeschikking van het Zuid-Molukse volk heeft de Republiek Indonesië met geweld ontnomen. Dit laatste is nog steeds het geval. Het Zuid-Molukse volk wordt onderdrukt en leeft in grote armoede, terwijl het land van de Zuid-Molukken beschikt over grote natuurlijke rijkdommen. Voor de volledigheid wijzen wij u op het gegeven, dat ondanks de bezetting van het grondgebied -de Republiek der Zuid-Molukken- voort is blijven bestaan als Staat. Ter ondersteuning van dit standpunt verwijzen wij u naar de bijgevoegde "legal opinions" van prof. dr. E.de Brabandere en dr. N.Higgins. De voorgaande legal opinions zijn o.a. ontleend aan de opvattingen van wijlen prof. dr. Crawford. Een deskundige bij uitstek

¹ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/99613/why-i-went-jakarta-and-why-indo-pacific-matters-europe_en

op het gebied van het ontstaan en het voortbestaan van Staten.² Prof. dr. Crawford was laatstelijk in functie als rechter bij het Internationaal Gerechtshof gevestigd te Den Haag.

CEPA verdrag tussen EU en Republiek Indonesië is in strijd met de internationale fundamentele mensenrechten en de EU-grondrechten

In de Zuid-Molukken worden sedert de annexatie de mensenrechten door Indonesië op een grove wijze geschonden. Het zelfde geldt voor het volk van West-Papua. Ook daar schendt de Republiek Indonesië onophoudelijk de mensenrechten.

Anno 2021 worden aanhangers van de Republiek der Zuid-Molukken door de Indonesische bezetter nog steeds vervolgd en veroordeeld.

Onderstaand brengen wij onder uw aandacht de namen van aanhangers van de RMS, die enkel wegens in het bezit hebben van de nationale vlag van de RMS of van documenten- zoals voornoemde de legal opinion van prof. dr. E. de Brabandere en dr. N. Higgins- worden vervolgd en tot langdurige straffen worden veroordeeld. Door de Republiek Indonesië worden zij vervolgd, omdat zij een aanslag -“Makar”- tegen de Indonesische bezettende macht zouden hebben gepleegd. Het spreekt voor zich, dat het hier uitsluitend gaat om het via commune strafrecht RMS-aanhangers op te sluiten en te veroordelen. Tevens wordt met deze aanpak het Zuid-Molukse volk geterroriseerd om te voorkomen, dat zij opkomen voor hun recht op zelfbeschikking.

Na een veroordeling door de rechtbank in Ambon zitten thans de navolgende RMS-aanhangers in gevangenschap:

Namen

1. Abner Litamahuputty	6. Janes Pattiasiana
2. Agus Matatula	7. Dominggus Saya
3. Basten Noya	8. Ishak Josias Siahaya
4. Johan Noya	9. Simon Victor Taihuttu
5. Markus Noya	10. Pelpina Werinussa

² The creation of States in international law by James Crawford, Oxford, Clarendon Press University Press 1979

De gedetineerde aanhangers van de RMS in afwachting van hun proces in Piru(Ceram):

Namen

11. Pieter Likumahua
12. Benjamin Neine
13. Alexander Dominggus Workala

De gedetineerde aanhangers van de RMS in afwachting van hun proces in Ambon:

Namen

14. Michael Latumaerissa
15. Agustinus Pattipeilohy
16. Enan Patty

In artikel 19 van het BUPO-verdrag is het recht op vrije politieke meningsuiting van iedere burger van een verdragsstaat gegarandeerd. De Indonesische bezetter van het grondgebied van de Republiek der Zuid-Molukken heeft dit verdrag geratificeerd.

De Republiek Indonesië schendt vanaf 1950 onophoudelijk op flagrante wijze het recht op zelfbeschikking en het internationale gegarandeerd recht op vrije politieke meningsuiting van het Zuid-Molukse volk. Protesten van vorenstaande mensenrechtenorganisaties- zoals Amnesty International³ en Human Rights Watch⁴- hebben tot op heden helaas geen wijziging kunnen aanbrengen in deze situatie.

Indonesië vervolgt niet enkel RMS-aanhangers, maar óók zij die opkomen tegen het schenden van de “adat-rechten”-rechten van de inheemse bevolking van de Zuid-Molukken- zijn slachtoffers van de onderdrukking. Zij die zich verzetten tegen illegale exploitatie van de adatgronden (bossen) door investeerders worden gearresteerd en bedreigd met een gevangenisstraf.

³ <https://www.amnesty.org/en/documents/ASA21/008/2009/en/>

“Indonesia : Jailed for waiving a flag. Prisoners of conscience in Moluccas”

⁴ <https://www.hrw.org/news/2020/05/04/indonesia-new-arrests-peaceful-political-expression>

“ Indonesia: new arrest for peaceful political expression” (4 mei 2020)

Wij verwijzen in het bijzonder naar de arrestaties van (17.) Stevanus Ahwalam en (18.) Kaleb Yamaruadam, die zich hebben verzet tegen de ontbossingen in het dorp Sabuai en omgeving (Oost Ceram). Zij zijn om deze reden gearresteerd en verblijven in detentie in afwachting van hun berechting.

Dit klemmt te meer daar uw excellentie op 9 augustus 2021 in een verklaring ter gelegenheid van de dag van de inheemse volkeren namens de EU uitdrukkelijk heeft aangedrongen op respect, bescherming en naleving van de rechten van de inheemse volkeren, zoals neergelegd in de VN-verklaring inzake de rechten van inheemse volkeren⁵.

Ook is recentelijk (19.) Risman Soulissa - een vooraanstaand leider van de studentenorganisatie Himpunan Mahasiswa Islam (HMI) in Ambon gearresteerd. Hij is gevangengezet en in afwachting van zijn berechting. Het enige verwijt wat hem kan worden gemaakt is dat hij protesten heeft geleid tegen de gevolgen van de Covid-maatregelen voor de "kleine burgers", die door deze maatregelen van hun primaire bestaansmiddelen worden beroofd zonder enige vorm van deugdelijke compensatie.

In dit verband hechten wij er tevens aan de navolgende inhumane gedraging van de Republiek Indonesië onder uw aandacht te brengen.

Op 12 april 1966 is in opdracht van de Republiek Indonesië de 2^e president van RMS- mr. dr. Christiaan Robert Soumokil door een vuurpeloton geëxecuteerd. Tot op heden heeft de Republiek Indonesië geweigerd de laatste rustplaats van wijlen mr. dr. Soumokil bekend te maken aan zijn in Nederland verblijvende echtgenote en zoon. Van de zijde van de Nederlandse regering is getracht de Indonesische regering te bewegen de locatie van de laatste rustplaats van mr. dr. Soumokil openbaar te maken. Echter in een antwoord op een schrijven van de regering in ballingschap van de RMS van 12 april 2021 heeft drs. M. Rutte - demissionair Minister President van de Nederlandse regering- mr. J.G. Wattilete -president van de regering in ballingschap van de RMS- laten weten , dat de Republiek Indonesië tot op heden een laatste verzoek -daterend van de Nederlandse regering uit het jaar 2015- van de Nederlandse onbeantwoord heeft gelaten⁶.

⁵ Declaration by High Representative Joseph Borrell on behalf of the European Union, 9 august 2021 Brussels, 08/08 -2021.

⁶ Reactie hoofd Rijksvoorlichtingsdienst namens demissionair minister-president drs. Rutte van 4 juni 2021.

Uit het voorgaande volgt, dat de Republiek Indonesië vanaf 1950 op ernstige wijze de mensenrechten van het Zuid-Molukse volk schendt. Het voorgenomen CEPA- verdrag tussen EU en de Republiek Indonesië kan een toetsing aan de universeel geldende mensenrechten- waaraan alle lidstaten van de EU zich hebben gecommitteerd- niet doorstaan.

Economische exploitatie van het volk van de Zuid-Molukken

Het Zuid-Molukse volk wordt niet enkel onderdrukt. Ook de economische exploitatie van het land en volk van de Zuid-Molukken gaat onverminderd voort. Het Zuid-Molukse volk is eeuwenlang door haar kolonisators uitgebuit. Een land dat een ongekeerde rijkdom aan bodemschatten (gas, goud, nikkel, olie, enz) kent, doch wiens volk reeds decennialang in grote armoede moet leven. Dit lot deelt het volk van de Zuid-Molukken met haar Melanesische broeders van West-Papua.

Het CEPA-verdrag zal ertoe leiden, dat de economische voordelen voor de EU en de Republiek Indonesië groot zullen zijn. De winsten ten gevolge van de exploitatie van de natuurlijke rijkdommen van de Zuid-Molukken zullen ongetwijfeld toenemen. De gevolgen van de ontbossingen, het verder leegroven van de zeeën, de gevolgen van de pollutie van het land en de wateren van de Zuid-Molukken zal enkel gedragen worden door het Zuid-Molukse volk. De zittende politieke- en militaire elite zal zich verder verrijken ten koste van het volk. Het leven van het volk in grote armoede en onderdrukking zal voortduren. Deze uitkomst van het CEPA-verdrag is het enige wat vaststaat.

In het kader van de onderhandelingen met de Republiek Indonesië is toetsing van het CEPA aan de EU-grondrechten en de internationale mensenrechten een voorwaarde.

Dit klemt te meer daar de Republiek der Zuid-Molukken door de Republiek Indonesië is geannexeerd en de bezetting voortduurt. Hier dient een einde aan te komen. Toepassing van het CEPA-verdrag op bezet gebied is ontoelaatbaar te achten.

Herhaald verzoek

De RMS-regering verzoekt de Europese Commissie en alle lidstaten van de EU het tot stand komen van het CEPA-verdrag te toetsen aan de internationale mensenrechten en de EU-grondrechten. In het bijzonder wijzen wij u op het feit, dat de Republiek Indonesië het

gebied van de Republiek der Zuid-Molukken sedert 1950 illegaal heeft geannexeerd. Het recht op zelfbeschikking van het Zuid-Molukse volk wordt dan ook onafgebroken geweld aangedaan. Verdere economische exploitatie van de Zuid-Molukken ten gevolge van het CEPA-verdrag zal het Zuid-Molukse volk niet ten goede komen.

Wij vragen u verder met klem de regering van de Republiek Indonesië - kenbaar te maken, dat alle veroordeelde strijders van de RMS in vrijheid dienen te worden gesteld en dat zij - die thans wachten op berechting- eveneens uit detentie worden ontslagen. Dit geldt ook voor de overige gedetineerden Risman Soulisa, Stevanus Ahwalam en Kaleb Yamaruadam.

Verder dient aan het voortdurend lijden van de weduwe Josina Soumokil-Taniwel en de zoon van mr. dr. Soumokil een einde te worden gemaakt. Hiervoor is enkel nodig -en niet meer- dat de Republiek Indonesië de laatste rustplaats van de 2^e President van de Republiek der Zuid-Molukken openbaar maakt aan zijn nabestaanden en het Zuid-Molukse volk.

Wij vragen u voorts de ontvangst van onze brieven van 24 april en 17 augustus 2021 te bevestigen alsmede ons te berichten volgens welke procedurele regels onze bezwaren tegen het tot stand komen van het CEPA-verdrag tussen de EU en de Republiek Indonesië zullen worden behandeld.

In afwachting van uw antwoord, verblijven wij.

Met de meeste hoogachting,

De regering in ballingschap
Republiek der Zuid-Molukken,

President
mr. J.G. Wattilete,

Minister van Buitenlandse zaken
Umar Santi